

Міжнародна науково-практична конференція

СТАТИСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ЕКОНОМІКИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

5 грудня 2015 року

**До 55-річчя Чернігівського національного
технологічного університету
та Дня працівників статистики**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

Чернігівський національний технологічний університет Міністерства освіти і науки України
Головне управління статистики у Чернігівській області Державної служби статистики України
Батумський університет імені Шота Руставелі (Грузія)
Господарська академія Ценова (Болгарія)
Варшавський університет менеджменту (Польща)
Вища школа менеджменту інформаційних систем Університету прикладних наук (Латвія)
Варшавська школа економіки (Польща)

Міжнародна науково-практична конференція

СТАТИСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ЕКОНОМІКИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

5 грудня 2015 року

**До 55-річчя Чернігівського національного технологічного університету
та Дня працівників статистики**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

Чернігів, 2015

УДК 311.3:[33+364](06) ББК 60.6я43 С 78	С 78 СТАТИСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ЕКОНОМІКИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, Чернігів, 5 грудня 2015 року. – Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2015. – 208 с.
--	---

Рекомендовано Вченою радою Чернігівського національного технологічного університету (протокол №10 від 30.11.2015 р.)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова:	
Сергій Шкарлет	доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Чернігівського національного технологічного університету
Співголови:	
Іван Варбанов	доктор наук, професор, ректор Господарської академії ім. Д.А. Ценова
Роман Дьякон	професор, академік, Dr. sc. ing., президент Вищої школи менеджменту інформаційних систем (ISMA)
Мераб Халваші	кандидат історичних наук, доцент, ректор Батумського університету імені Шота Руставелі
Ян Кордас	др. габ., професор, Варшавський університет менеджменту
Веслав Чижовіч	др. габ., професор, Варшавська школа економіки
Олена Гонта	доктор економічних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту економіки Чернігівського національного технологічного університету (ЧНТУ)
Заступники голови:	
Вікторія Маргасова	доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту ЧНТУ
Діна Ашихміна	начальник Головного управління статистики у Чернігівській області
Члени організаційного комітету:	
Марина Юрченко	кандидат фізико-математичних наук, доцент, декан обліково-економічного факультету Навчально-наукового інституту економіки ЧНТУ
Тетяна Гоголь	доктор економічних наук, професор, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту ЧНТУ
Валентина Рядська	кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту ЧНТУ
Людмила Іванова	кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту ЧНТУ
Тетяна Клименко	кандидат економічних наук, доцент, заступник зав. кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту ЧНТУ
Валентин Нехай	кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту ЧНТУ
Ярослав Петраков	кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту ЧНТУ
Надія Ющенко	кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту ЧНТУ

Мета проведення конференції – обмін досвідом наукових досліджень щодо сучасного стану і перспектив статистичного забезпечення управління сталим розвитком в умовах глобалізації світового господарства і зміни індустріальної та інформаційної епохи епоєю суспільств знання. Популяризація статистики як важливої основи демократичних процесів і прогресу у суспільстві. Привернення уваги до потенціалу Чернігівського регіону України.

Матеріали надруковані в авторській редакції. Автори матеріалів та їх наукові керівники відповідають за науковий рівень тез доповідей, обґрунтованість висновків, достовірність результатів, правильне цитування джерел та посилання на них.

УДК 311.3:[33+364](06)
ББК 60.6я43

ISBN 978-966-2188-72-1

© Автори, 2015

© Чернігівський національний технологічний університет, 2015

Секция 3	Развитие в Украине системы государственной статистики для мониторинга социально-экономических преобразований	
Panel 3	Development of the system of state statistics for monitoring of socio-economic changes in Ukraine	
Лумпова Т.І., Остапчук О.Е.	Модернізація статистичного виробництва за моделлю загальної архітектури процесу статистичного виробництва	91
Ашихміна Д.І., Пода Л.А.	Запровадження сучасних та інтегрованих інструментів розповсюдження інформації в системі державної статистики	93
Ющенко Н.Л., Атрошенко А.П., Подгайна А.В.	Посилення інституційної спроможності Державної служби статистики України для збору, оброблення та поширення статистичної продукції	95
Ревко А.М.	Рівень життя як каталізатор сталого розвитку регіональних соціальних систем	98
Балахонова О.В., Алексєєнко А.С.	Реформування Фонду соціального страхування в Україні	100
Демкович О.В.	Теоретичні аспекти оцінки ефективності програм соціальної допомоги з урахуванням доходів населення	102
Маслик Р.О.	Статистичний аналіз сучасного стану видатків бюджету Пенсійного фонду України	104
Ашихміна Д.І., Дусь Т.В., Козар Н.Г.	Статистичне вивчення зайнятості	106
Ющенко Н.Л., Гребенюк Ю.В., Яцун В.М.	До питання інформаційного забезпечення реалізації методів визначення обсягів неформальної зайнятості в Україні	108
Ніпорко Н.І.	Статистична інформація в аналізі розвитку малого бізнесу	111
Сидоренко О.О.	Про впровадження статистичної звітності щодо розміщення страхових резервів страховиків України	113
Перетятко Ю.М.	Формування статистичної звітності лізингодавців	116
Маліновська О.Я.	Аналіз статистичних показників соціальної та економічної ефективності діяльності кредитних спілок	118
Штирхун Х.І.	Роль статистичної інформації у прийнятті управлінських рішень у сфері органічного виробництва	120
Маценко О.М., Бавикіна А.Ю., Кальченко С.О.	Статистичне забезпечення сталого водокористування	122
Анісімова Г.В., Черенкевич О.С.	Проблеми обліку факторів прийнятності ризику екологічної безпеки	124
Ющенко Н.Л., Страхова А.А., Чернієнко М.С.	До питання доповнення електроенергетичного балансу України показниками з практики Institut National de la Statistique et des Études Économiques Франції з метою забезпечення управління формуванням та використанням резервів в даній галузі	125
Ющенко Н.Л., Томилець К.І.	Про перегляд, удосконалення і актуалізацію статистичних класифікацій, що використовуються для проведення державних статистичних спостережень та комплексних статистичних робіт в Україні	130

О.М. Маценко, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки та бізнес-адміністрування

А.Ю. Бавикіна, С.О. Кальченко, студентки факультету економіки та менеджменту
Сумський державний університет, м. Суми, Україна

СТАТИСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЕРЕХОДУ ДО СТАЛОГО ВОДОКОРИСТУВАННЯ

Ключові слова: індикатор, стале водокористування, інформація, показник

Відповідно до Декларації Тисячоліття ООН однією із головних цілей розвитку тисячоліття є забезпечення екологічної стійкості. Однією із основних задач забезпечення екологічної стійкості є скорочення долі населення, що не має постійного доступу до питної води. Виконання такої задачі неможливо здійснити без організації прозорого контролю як за процесами водокористування, так і за екологічним станом водних екосистем.

Задекларований Україною вектор європейського розвитку вимагає відповідних реформ в усіх сферах діяльності. Не є винятком і сфера водокористування. Процеси водокористування мають відповідати європейським стандартам та нормам, а показники, розраховані на основі вітчизняної статистичної інформації мають бути співставними та порівняльними з показниками ЄС. У зв'язку з тим, що Україна належить до найменш забезпечених водою країн Європи [1], питання переходу до сталого водокористування набувають особливого національного значення. І це на тлі того, що існуюча модель управління процесами водокористування в Україні досі залишається неефективною через відсутність зацікавленості місцевих водоканалів у скороченні своїх доходів шляхом економії споживання води.

Головною метою дослідження є розробка сучасної системи показників обліку використання водних ресурсів як на регіональному, так і на міжнародному рівнях. В першу чергу це стосується урахування нових небезпек для регіонального людського капіталу, що можуть мати місце при водокористуванні. Дану систему індикаторів сталого водокористування важливо адаптувати до можливих еколого-економічних ризиків, що можуть мати місце в сучасних умовах господарювання. Приведені аргументи вимагають звернути увагу на індикатори сталого водокористування.

Стале водокористування спрямоване на контроль процесів експлуатації водних екосистем з метою не перевершення їх відновлювальних та асиміляційних можливостей.

Індикатори сталого водокористування – це кількісно-якісні характеристики стану і властивостей водних екосистем, а також процесів водокористування у соціально-економічних системах, що спрямовані на відповідність задачам і цілям сталого розвитку.

Дані індикатори мають бути спрямовані на досягнення наступних **цілей**: надання комплексної соціо-еколого-економічної характеристики водокористування в країні; оцінка негативних тенденцій водокористування; визначення найбільш важливих факторів впливу на тенденції водокористування; виявлення неявиної води у процесах виробництва; мотивація водокористувачів-деструкторів до економії води; забезпечення інформацією суспільних груп щодо ризиків порушення водного балансу. Також слід звернути увагу на необхідність розгляду зміни індикаторів у часі для визначення тенденцій у сфері водокористування.

Важливим кроком на шляху подолання вододефіциту в країні є систематизація індикаторів сталого водокористування. Проаналізувавши спеціальну літературу [2], [3], пропонуємо класифікувати систему індикаторів наступним чином:

- за підсистемною спрямованістю: екологічні, соціальні, економічні, правові;
- за територіальним рівнем: регіональні, басейнові, державні, міждержавні, міжнародні;
- за глобальністю: індикатори раціонального водокористування, індикатори сталого водокористування;
- за сферами відповідальності: гігієнічні, екологічні, технічні;

- за спрямованістю водокористування: водоспоживання (підприємства, населення) та водокористування (водний туризм, рибальство, рекреація, гідроенергетика тощо);
- за суб'єктами водокористування: на рівні муніципальних підприємств, державних організацій, промислових підприємств, населення, країни.

Представимо систему соціо-еколого-економічних індикаторів водокористування, які найбільш адекватно характеризують стан водокористування території (табл.).

Таблиця

Базові індикатори сталого водокористування

Підсистема	Індикатор
Економічні	Водоемність ВВП, м ³ /грн
	Економічний збиток від забруднення водних джерел, грн
	Дефіцит водних ресурсів, м ³
	Питома вага інвестицій на відновлення водних екосистем (джерел), %
	Питома вага збору за водокористування у тарифі за воду, %
Екологічні	Частка безповоротного водоспоживання в об'ємі використаної води, %
	Відсоток запасів прісної води, %
	Щорічне споживання прісної води, м ³
	Питома вага забруднених стоків, що скидаються без очищення, %
	Щорічний відбір поверхневих та підземних вод, м ³
	Рівень біорізноманіття водних екосистем
Соціальні	Запаси прісної води на душу населення, м ³ /чол
	Річне споживання питної води на душу населення, м ³
	Захворюваність населення, обумовлена хімічним забрудненням водних ресурсів, випадків/1000 чол.
	Захворюваність населення, обумовлена бактеріологічним та вірусним забрудненням водних ресурсів, випадків/1000 чол.
	Питома вага населення, що має доступ до безпечних для пиття джерел води, %
	Питома вага населення, що має доступ до водопроводу і каналізації, %
	Питома вага водопроводів без незаражуючих установок, %
Сталого розвитку (соціо-еколого-економічні)	Економічний збиток від захворюваності населення внаслідок споживання неякісної води, грн.
	Водний слід, м ³ /рік
	Коефіцієнт антропогенного навантаження на річкову мережу
	Показник збалансованості водокористування (відношення темпів відновлення та використання водних ресурсів)
	Питома частка неявної води у структурі ВВП

Запропоновані індикатори мають лягти в основу статистики водокористування. Повнота і комплексність запропонованої системи індикаторів є запорукою прийняття вірних управлінських рішень щодо усунення ризиків для водних екосистем і негативних тенденцій у сфері водокористування. Представлені індикатори мають свої оптимальні значення і можуть бути використані як мотиваційні орієнтири в системі управління природоохоронною діяльністю.

Список використаних джерел: 1. Кореньков О. Бережіть воду, скоро її не вистачатиме на всіх / О. Кореньков. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.patient.in.ua/component/content/article/577-2013-08-13-10-46-25.html>. 2. Lutter S., (2011). Water management indicators. State of the art for the Mediterranean region / Lutter S., Schepf D. // CIHEAM/Options Mediterraneenes, № 98, P. 37–53. 3. Smith E. T., (2004). Developing key water quality indicators for sustainable water resources management / Smith E.T., Zhang H.X. // Proceedings of the Water Environment Federation, WEFTEC 2004: Session 41 through Session 50, P. 583–603.

Наукове видання

Міжнародна науково-практична конференція

**СТАТИСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ЕКОНОМІКИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ
СФЕРИ**

5 грудня 2015 року

**До 55-річчя Чернігівського національного технологічного університету
та Дня працівників статистики**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

Упорядник: Маргасова В.Г., Ющенко Н.Л.
Компютерна верстка: Ющенко Н.Л.
Коректура: Ющенко Н.Л.

Підписано до друку 14.12.2015. Формат 60x84/16. Друк різнографія.
Гарнітура Times New Roman. Умов. друк. арк. – 12,1.
Тираж 110 пр. Замовлення № 304/15.

Редакційно-видавничий відділ Чернігівського національного технологічного університету
14027, Україна, м. Чернігів, вул. Шевченка, 95.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 4802 від 01.12.2014 р.